

Demente mensen zijn vaak achterdochtig. Dat geldt ook voor mevrouw Veldman, die het gevoel heeft dat er allemaal spullen van haar verdwijnen. Nu klopt dat wel een beetje. Want als mevrouw slaapt, nemen de verzorgenden haar kleren weg om ze in de was te doen. Wakkeren zij daarmee de achterdocht niet aan? Dat is de morele vraag die in dit Moreel Beraad aan de orde komt.

TEKST MARCELLE MULDER | FOTO SHUTTERSTOCK

Verzorgenden willen dat mevrouw Veldman beseft dat zij haar niet bestelen

Als mevrouw Veldman 's morgens gewekt wordt, blijft ze het liefst in bed. Eenmaal op gang moppert ze voortdurend omdat haar spullen zomaar verdwijnen. Kleren zijn onvindbaar, theekopjes omgewisseld, haar kam is niet te vinden. Het is mevrouw Veldman helemaal duidelijk. Er wordt hier gestolen. Het is toch te gek voor woorden. Ze was nog zo gewaarschuwd door haar schoonzus die ook in een verzorgingshuis woont. Alles verdwijnt daar onder je handen. En inderdaad! Maar ze pikt het niet. Haar hele leven heeft ze keihard gewerkt en dan krijg je dit op je oude dag? Het team zit ermee. Mevrouw is elke dag boos en de laatste tijd zelfs regelmatig agressief. Overdag bij de groepsverzorging gaat het nog wel, maar op haar kamer is ze vaak woedend omdat er van alles 'ontvreemd' is. Tijdens het Moreel Beraad over deze situatie komt Saskia met haar morele vraag. 'Mevrouw is boos over verdwijnende spullen. Dat komt deels door de dementie, waar ze aan lijdt, maar waar ik wel mee zit, is dat wij 's avonds als ze

slaapt vaak haar kleren wegnemen om ze in de was te doen. Mevrouw is dan 's morgens terecht boos, omdat haar kleren weg zijn. Moeten we dat in haar geval eigenlijk wel doen? Wakkeren we zo haar achterdocht niet aan?' De anderen vinden dat ook een belangrijke morele vraag en we besluiten hier een antwoord op te zoeken.

MEVROUW EN DE MEDEWERKERS

We onderscheiden de betrokkenen in deze situatie: mevrouw en de medewerkers. Voor mevrouw staat er veel op het spel. Voor haar is contact met anderen van groot belang. Het liefst is ze de hele dag aan het vertellen over haar leven, de krant, het gebeuren om haar heen. Ze is alert en gezellig, zorgt voor reuring en levendigheid in de groep en geniet daarvan. Verder zijn haar bezittingen erg belangrijk voor haar. Ze vormen onderdeel van haar identiteit. Ze heeft er altijd hard voor moeten werken en ze is er erg zuinig op. Ze hecht eraan, haar bezittingen geven haar houvast en veiligheid, die horen bij haar. En dat is belangrijk, nu ze zoveel kwijt is, zoals haar huis en haar hondje. Mevrouw is ook zorgzaam.

Ze helpt anderen graag. Ze vindt het ook heerlijk als er liefdevol voor haar gezorgd wordt. Daar fleurt ze van op. De medewerkers vinden vertrouwen een belangrijke waarde in het contact met mevrouw. Ze willen aan de ene kant dat mevrouw hen vertrouwt, dat ze beseft dat zij haar niet bestelen. Aan de andere kant willen ze ook betrouwbaar zijn voor mevrouw, eerlijk zijn tegen haar. Ook veiligheid willen ze haar graag geven, zodat zij zich geborgen kan voelen in het verzorgingshuis en voelen kan dat ze daar in goede handen is. Rust vinden ze ook van grote waarde in de zorg rond mevrouw. Dat doet haar goed. Even snel doorpakken kan echt niet met mevrouw. Hygiëne vindt het team ook belangrijk.

NIET STIEKEM

We bekijken met elkaar welke waarden we eruit vinden springen. Dat blijken voor deze groep de waarden vertrouwen, veiligheid en liefdevolle aandacht te zijn. Die waarden vinden we leidend om naar mogelijke antwoorden op de morele vraag te zoeken. Saskia realiseert zich dat ze vanuit deze waarden

Haar bezittingen geven mevrouw Veldman houvast nu ze zoveel kwijt is, zoals haar huis en haar hondje.

niet meer stiekem 's avonds kleren van mevrouw weg wil nemen. Het voelt voor haar niet integer om 's morgens net te doen of haar neus bloedt als mevrouw boos is omdat haar kleren weg zijn. Maar ja, wat dan? Haar kleren mogen van mevrouw slechts af en toe in de was en ze worden wel vies zo. 'Ja, en waarom wil mevrouw haar kleren niet in de was? Misschien is ze bang, dat ze haar kleren dan helemaal nooit meer terugziet! Het moet natuurlijk niet zo zijn dat mevrouw alleen maar schone kleren aan moet omdat wij hygiëne belangrijk vinden. Of wel?' 'En we kunnen natuurlijk ook aan haar dochter vragen of ze wat nieuwe kleren koopt die lijken op de oude, zodat we af en toe wat om kunnen wisselen', stelt Soraya voor. Saskia vraagt Henk hoe hij het doet. Henk treedt niet graag op de voorgrond,

maar iedereen weet dat hij goed met mevrouw om kan gaan. Hij vertelt wat hij doet: 'Als ze niet op wil staan, ga ik op de rand van haar bed zitten en zeg ik dat het ook heerlijk is in bed en dan klets ik nog wat met haar. Dan komt ze er meestal wel uit, als ik de deken wat opensla. Wassen wil ze ook vrijwel nooit, dan zeg ik dat dat ook helemaal niets voor haar is en geef haar rustig een nat washandje. Nee, zegt ze dan, dat is niets voor mij, een kattenwasje is meer dan genoeg. Ja, zeg ik dan, zo is het en til voorzichtig haar arm op om haar oksel te wassen. Zo gaat het ook als ze spullen kwijt is. Ik probeer dan te bevestigen wat zij beleeft, ik help haar zoeken, ik beaam dat het zo naar is als je dingen kwijt bent, ik ga er niet tegenin.' En dat werkt, mevrouw wordt niet bozer, ze kan haar verhaal doen, voelt

Wakkeren we bij het weghalen van haar kleren haar achterdocht niet aan?

de aandacht voor wat haar bezighoudt, heeft contact en is ontspannen en tot samenwerking bereid. 'Henk is een natuurtalent', verzucht Saskia. Vast en zeker. Iedereen is in ieder geval behoorlijk onder de indruk van zijn verhaal. En ja, grote kans, dat mevrouw op die manier veel minder boos zal worden. Ze is immers minder spullen kwijt en ze wordt gehoord in haar beleving. ■

De dame op de foto is niet mevrouw Veldman.